

מסורת הש"ס

(ב) דוד עב: יצמות עד:
 (ג) נעמים עד: (ד) ג' | ע'
 תוס': לעלי עד: ד' חלמ'
 ויחזר ויחזר דבר' מניח'
 מנ: ד"ה וסב' ג'
 חז' | לעלי עד: ע"ש וחס'
 מ: מו: (ד) וסב' חסות'
 וחס' | ד' ד"ה וסב' ג'
 וחס' | חסות כל: ד"ה
 יחל' | מנחת ג'
 (ז) ע' | כספ' ד' חס'
 חס' מן חסין ד' ר' ע'
 כספ' | מנחת ד' ר' ע'
 ד"ה סוסקין | (ז) מנחת'
 (ח) | נכסות כל: לקמן
 עק: (ז) | נסות | חסות'
 ר"ש פרק א' (י) ג'
 ז' שס: | חסין | קס'
 (ל) | עין | מרש' | שס'
 קס: (ז) | כס' | רחמנ'
 (ז) | וסוסין | מו:

גליון הש"ס

גמרא אלא טעלה. עין
משנה למך פ"ג הלכה ח'
מהלכות פסולי המוקדשין:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
 א) רש"י ד"ה חייבת בחלה
 וס' אורח נמי לחם הוא.
 ז"ל קרמית נמי לחם הוא:

מוסף רש"י

אלה מעלה. בעלמא הוא מורכבן שפחה
אקרה: הכא נמי מעלה. בעלמא הוא ד
מלכחיל: סינא. דעבדו רבנן דבא מעלה
אקדישין לא. אם טומאה דבה כפרה
והכשר. כל טהור יאכל וגו' ור"י
ימירה לרבות עאים ולבונה של קודש
ליתומה וקאי דלגלעיל והכשר אשר
יגע בכל טמא לא יאכל והכשר: וא
איטמוי ניהו. בתמיה. דהי לא אכל
ניהו: **במתני'** אלו דברים שאדם
יואל כסן ידי חובסו. משום חובת
מזה בלילה דקאשנה שהוא מחויב
לאכול מזה דכתיבי (שמות יג) צבר
תחלה לנאות: **שיבולת שועל.** אביי
שיבולת שלה עשיי חוב שועל: **שיפון.**
שיגילא: **יואלין** בדמאי. תבואה
הנלקחת מעם הארץ והיא נקראת
דמאי ספק עשרה ספק לא עשרה
ותיבין תמיים לפרש מעשרותיה
מספק ואם אכל מזה ממנה ולא
לפרש מעשר ממנה יאל: **ובמעשר**
ראשון. של לויים: **שנטעל** תרומת
תרומת מעשר לכהן ומחלן ואילן
המעשר מותר לזרים: **והכסונים** בחלה
ובתרומה. אכל ישראל בתרומה לא
כדילף קמן (ע"ג) לא תחבל עליו חמץ
צבנת עמיה תאכל עליו תלוא משום
שאני מחיה על חימויו מזה משום
חמץ אחי יואל בו ידי חובת מזה יאל
זה שסבור תמחת לזרועת אחי: ולא
במעשר שני. חוץ לירושלים: **עשאן**
לעמא. להם תודה ומיר: אין יואל
בין. ואפילו לא שפט הוצא עליהן
ולא קרא סס עליהן אלא שעשאן לדעת
כן וטעמא מפרש בגמ' (נח.) **למכור**
בשוק. לאורכי לחמי תודה ומירות
יואל בין אם לא מכר להן וטעמא
מפרש בגמרא (נח.) **גב' מין חיטין.**
לענין תרומה דלחין תורמין ממין
על שאני מינו ותורמין חיטין על
סמין: **דערש.** שיגילא: **גולכי.**
אקספילטא דלעזי: **בצילי** סעאל.
אביינא. תעלא תרגום של שועל:
דברים הבאין לירי חימוץ **הם**
יואל בין. משום מזה אם עשאן
מזה: אורו ודונו אתן עושין חמץ
ואם תממיין אותן ממיריין:
אוסר בצורו ודונו. לאכול הימנו
בפסח. קט שפירשים למנחות
תשובה דכל המנחות בצאם מזה
אשכנז שח דלוי מנחה בזה מזה
משום דכל המנחות בצאם מזה

רבינו חננאל

אלא מעלה עשר ברוך,
הרצני דרוך בכלי ודון
הרצני המצין נקראים וריון,
וכי האי גונא בחולין לא
מרטיו, דמכין אן שוור,
ובר מקום וריון איז שוור,
והכא כמי תנאח כיון שוין
בכלי מיטמאין וראן חבור
מכיל וריון וריון וריון
מעלה. דמי שמי אמר מה
כל וריון אורב במשע
הרצני דרוך בכלי ודון
הרצני המצין נקראים וריון,
וכי האי גונא בחולין לא
מרטיו, דמכין אן שוור,
ובר מקום וריון איז שוור,
והכא כמי תנאח כיון שוין
בכלי מיטמאין וראן חבור
מכיל וריון וריון וריון
מעלה. דמי שמי אמר מה
כל וריון אורב במשע

כל שעה פרק שני פסחים

חיותן בכלי ואסמכוה רבנן
אין זריעה לתרומה ואסורין
בקדשים אפילו מדאורייתא:
היא כגון זו חבה ויולדת:

*אלא מעלה הכי נמי מעלה אמר רב שימי בר
 אשי אף אנן נמי תנינא ^אטבל ועלה ^אאוכל
 כמעשר ^אהעריב שמשו אוכל בתרומה בתרומה
 אין בקדשים לא אמאי טהור הוא
 אלא ^אמעלה ה"נ מעלה אמר רב אשי אף אנן
 נמי תנינא ^אוהבשר ^אלרבות את העצים
 ולבונה עצים ולבונה בני איטמוי ^איגרו אלא
^אמעלה הכא נמי מעלה: **מתני'** יאלו
 דברים שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח
 בחטים בשעורים בכוסמין ובשיפון ובשיבולת
 שעול ויוצאין בדמאי ובמעשר ראשון שנמלה
 תרומתו ובמעשר שני והקדש שנפרד והכהנים
 בחלה ובתרומה אבל לא בטבל ולא במעשר
 ראשון שלא נמלה תרומתו ולא במעשר שני
 והקדש שלא נפרד חלות התורה ורקיקי גזיר
 עשאו לעצמו אין יוצא בהן עשאו למכור
 בשוק יוצאין בהן: **גמ'** ^אתנא ^אכוסמין מין

בוסמין מן חטין שיבולת שועל ושיפון מין שעורין. רש"י פירש לענין דלחן מורמין ממין על שאין מינו ור"י אומר בדמנחות בפיר' ר' ישמעאל (דף ע"ג.) מוכח בהדיא דבכרימא לענין חלה מיתני' וכן מקטין דתמן במסכת חלה (פ"ד מ"ג) החטום אינה מאטרכת עם הכל חוץ מן הכוסמין והשעורין ומאטרפין עם הכל חוץ מן החטין אלתא כוסמין כבדי שעורין שפיר דמי ואומר ר"י דכוסמין מין חטין כלומר אף מין חטין וכל שכן מין לעורין שיבולת שועל ושיפון מין שעורין ולא מין חטין והא דמניא הכס כריס המסכת חמשה דברים חייבין בחלה החטין והשעורין והכוסמין ושיבולת שועל ושיפון הרי אלו חייבין בחלה ומאטרפין זה עם זה ואומר ר"י דמשני בירושלמי כאן בנשוק וכו' וכו' בנלוץ פ"י בנשוק שכל אחת ואחת נעשה עיסה בפני עצמה ואחר כך נעשו ונתחברו יחד הכס ודאי אין מאטרפין כולם אלא כמו שמופרשין בנלוץ שכל הקמחים ילושים יחד ועשו מהן עיסה כהיא כולם מאטרפים דחשיבין כולם כאחד: ומי

ויפגן מין שעורין כוסמין גולבא שיפון דישראל שיכולת
ני אין אורו ודוחן לא מנהני מילי "אמר רבי שמעון
רבי ישמעאל וכן תנא דבי ר' אליעזר בן יעקב אמר
מיין שבעת ימים תאכל עליו מצות דברים הבאים לידי
י חובתו במצה יצאו אלו שאין באין לידי חימוץ אלא
א כרבי יוחנן בן גורי דאמר אורו מין דגן הוא והייבין
א רבי יוחנן בן גורי אוסר באורו ודוחן מפני שקרוב
קרוב להחמיץ קדים ומחמיץ או דילמא קרוב להחמיץ
תא שמע דתנאי "אמר רבי יוחנן בן גורי אורו מין דגן
כרת ואדם יוצא בו ידי חובתו בפסח בן "יהיה רבי
מית חייבת בחלה מאי קרמית אמר אביי שיצניתא
פפא שיצניתא דמשתכחא בניי כלניתא אמר רבה בר
יש יעיסה שנילושה ביין ושמן ודבש אין חייבין על
פפא ורב הונא בריה דרב יהושע קמיה דרב אידי
בר אבין וקא מנמנמ א"ל רב הונא בריה דרב יהושע
ישיש לקיש א"ל דאמר קרא לא תאכל עליו חמץ [וגו']
ידי חובתו במצה חייבין על חימוצו כרת והא הואיל
חובתו דהויא ליה מצה עשירה אין חייבין על חימוצה
בריה דרב יהושע לרב פפא ^{ס"ה}המחתה וגמעו אם חמץ
הוא אין אדם יוצא ידי חובתו בפסח והא הכא דאין
מצה והייבין על חימוצו כרת איתער בהו רב אידי בר
היינו מעמא דריש לקיש משום דהוו להו מי פירות

ר שזיה בזה אלא שעורין וכן מנחת כוונה ופשיטא דדוחן לא
 אלא לירי הימון ולדריה ויאלץ בו תמוס מזה: **המך נמור לא כיו.**
 מפרש לקמיה: **חייבם כחלה.** דמין דגן הוי אלא: דחלה לאם חביב
 וראי: **אין חס:** **שילנא.** דקני שקורין ייזלא חבלת: **עבול איהו**
כלניסא. מתק' בלעז: **ביין ובשמן.** דלא נתן בה מיס: **אין חייבין**
ונחא חמר לחם עויר (דכריס טז): **מסחוס וגמטו.** אשום לחם דמין דגן קאי
 במיס: **אין אדם יולא כס ידי חובסו.** דלאו דרך אכילה אכילי ליה:
 דמאי

העיר בשמש אולי בהרומה (2), אפוא בעי הערב שמש והא טהור הוא, אלא מעלה. ער אפי אמר מהא, והכשר לרבות עצי' ולבונה, עצי' ולבונה בני קבולי טומאה וניהו, אלא מעלה עשו, והא נמי מעלה עשו. מהני אלו דבריי' שארם יאמא בהון ידי חובת פסח' בטיח' כשערי' כו. ונה אין אכל אורו ודוחן אס עשה חמץ אפי' יצא בהון ידי טומא דאורייתא, מנא לי? ופשטינן לי מהא קורא, אל תאכל עץ חמץ שבעת ימים תאכל, עבלי מצות לחם עשיר ועור, דבריי' שימנן בנזל לוי תחמץ אורו חווהו ויהיה שאל תאכל עורו אלא תאכלם עמו, אלא אפי' יצא אפי' יצא

א) פיר רבינו כהנא הוא כפיר הוסי' לפיל לז ע"ב ד"ה ונתן ודו"ק. ב) מלשון רבינו נראה דג' אחרת היה לו כד' הנמ' כאן דהרואה היא מתרומה עלמה דעשה כה המורה מעלה.

עין משפט
נר מצוה

קרב א"י פ"ה מל' ז'
תעשה שם אל' ד'
סנה לזכר: מל'
קרב ב' מ"ה פ"ה מל'
חממות הלכה ב' מל'
סנה לזכר: מל'
קרב א' מ"ה פ"ה מל'
לזכר חממה הלכה ב'
ח': מל'
קבוא ד' מ"ה פ"ה מל'
חממה אל' ד' ופ"ה
הלכה ב' מל' לזכר שם
שעש"ע א"ח מ' מל' מל'
קבוא ד' מ"ה שם שפ"ה
מל' נוסחים
הלכה ב' שעש"ע שם
שעש"ע י"ד מ' מל' מל'
ח': מל'
קבוא ד' מ"ה פ"ה מל'
חממה אל' ד' ופ"ה
הלכה ב' מל' לזכר שם
שעש"ע א"ח מ' מל' מל'
שפ"ה א' מל' מל'
ח' מ' מל' מל' מל' מל'
חממה אל' ד' ופ"ה

זה אור השלם

1. והבשר אשר יגע בכל קטמא לא יאכל באש ישרוף והבשר כל טהור יאכל בשר: ויקרא ז יט
2. לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני כי בחפזו נתת מארץ מצרים למצות חזק את ידו צאתך למצרים מצרים כל ימי חירף: דברים טו ג

לְעוֹי רַעֲשׁוּ

אבינו"א, שיבולת-שועל.
שייגל"א, שימון.
אישפילט"א, כוסמת.
אבינו"א, שיבולת-שועל.
נייל"א, קצח (צמח).
אישדרניל"א, עשב בר.
הצומח בשדות שיפון.
מק' [מ"ק], פרג.
דישטינפדר"ר, להשרות.

רבינו חננאל (המשך)

יחזיקו לעולם אלא ליד
 הסתור, גם אם האכלם
 מצא אינה חשובה מה.
 מצא יחזיקו בן נורי דא
 בן נורי יחזיקו בן נורי דא
 אורחין מן (דוחן) [גון] הוא,
 ושאמר יחזיקו בן נורי
 שזו אורחיהם, דא חזק
 ששטמם שמחין תיא,
 כלומר במהרה מרתקו.
 השכיבין על חיצונו דא
 רתמם ששטמם דא
 חזקם דא, אמר רבין
 לקיש עשה שטלושה בין
 ושמן ודבש אי קייב
 על חיצונו דא קייב
 ששטמם דא חזק מה עשירה,
 ונאמרו פירוש עליה המהרה
 כלומר במהרה (בין ששטמם
 נחמין) ששטמם דא חזק

הוא עניש ברת אדם מצה היא אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח, רבין שפתחו כמין שחיתות אין תורתם להם, ודא חכא בזה הפת הממזי אין יוצא בה ידי חובתו בפסח וחייבין על חימוצו כרו, ושענין אל תימא משום דהויא מצה עשירה, אלא ששום גירלוש במי מרות מו מרות אין מחמיצין, וירושלמי אין לשין מצה במקשין, אבל מקשטין אותה במקשין, אמר רבי עקיבא מעשה שהיה עובי אלעזר רבי יהושע בספנה ולשתי מנחתם במקשין, אין לשין בחמין מפני שחולטין ולא מקשטין מפני שחמץ.

